

mostració d'aquesta etimologia deguda a Caro Baroja i Marcel Bataillon, en el DCEC/DECH (MONDO): etimologia segura a desgrat de la curiosa coincidència amb l'àrab *mūna* o *mu'na* 'proveïments, queviures' mot antic en àrab i d'origen semític, sobre el qual vegeu Dozy, *Suppl.* II, 566a i 625a. Per a més detalls, doc. i bibl., veg. el meu article (lín. 16ss. i n. 1 i 2).

Avui *mona* en la nostra llengua resta mot molt viu pertot en el Princ. i P. Val. (des d'on ha passat al murc. *mona* id.); valuosa documentació etnogràfica en l'article d'AlcM. A Xàbia fan, entre altres, excel·lents *mones* de pa-cremat (1962). A l'extrem Sud, una metonímia ha conduït a donar a la *Mona* el significat de 'Pasqua', sense deixar de designar la mona menjada, i tot una abundor de bones coses que l'acompanyen, en una forada esplèndida que solen fer: «El riu Vinalapó ---. Per aquell arre<d>ó<r> ha-hi algunes cases de recreo, y verdegeja la terra: en plegà la *Mona*, tot allò se ompli de *moneros*»; «Ya estem al primé dia de *Mona*: es dones estan mol aqueferaes en es cases; la dina la despachen pronte; pero tenen que preparà la *mona* pa la esprà [vesprada, tarda]; vorem com cap tot en es cestelles!; la llista és llarga: el pa, la frità de conill en carhofes, el pollastre rostit, la tortilla, es aus ['ous'] cuits, es empanaes de tonyina, la llonganissa y es *blancs*, es botifarres seques, la sobrassà ---», *Canyissaes*, 29, 80.

DERIV.: *Moner* (*monero* a *Monòver*, supra).

Mundà, V. *món* *Mundació*, *mundador*, *mundament*, V. *mund* *Mundana*, *mundanal*, *mundanitat*, V. *món* *Mundar*, V. *mund* *Mundari*, V. *món* *Mundatge*, *mund*, V. *món* *Mundeburde*, *-burdo*, V. *manyopa* *Munderm*: mala fonètica la d'AlcM i res menys erm que aquelles muntanyes *Mundet*, potser no de *mundus* 'pur' sinó d'algun *Ramoundet*, gascó vagabund (cf. *moundi* 'tolosa' de *Ramoundi* 'súbdit dels comtes tolosans Ramon') *Múnde*, V. *mund* *Mundial*, V. *món* *Mundícia*, *mundificar*, *-ficació*, *-ficatiu*, V. *mund* *Mundina* [DAg., AlcM]: semblen combinar-s'hi els sinònims o quasi-sinònims *aiminada* AIMINA i *mujada* (*muig*, MODE) o un seu diminutiu *mujadina*; es concebria que adaptant-se *aimina* amb *mujadina* en resultés **muždina* segons el model sihàbic d'aquella, i *-und-* podria resultar-ne per propagació de la nasalitat inicial i final; ¿no seria una mesura *moundino* o sigui 'tolosana'? (però res d'això en el TdF ni en Doujat-Visner) *Múnfula*, V. *moša* *Munglà*, V. *motllada* (MODE) *Munguet* (teixits, BDC IV, 123) potser alteració de l'anglès *mangle* > *MANGUIL* anglicisme de teixits (BDC IV, 119) sota la influència de l'altre terme de teixits *mutant* que precisament designa una 'peça de fusta que sosté ---' (BDC IV, 123) com ho és el *munguet*

MUNICIPI, pres del ll. *municipium* id., compost de *munus* 'ofici, obligació, tasca', 'do, present', i *cāpēre* 'agafar, pendre'. □ 1.ª doc.: Belv.; *municipis romans* en el pseudo-Boades (1673).

Com diu DAg.: «veu moderna, antigament *univer-*

sitat»; «Les llibertats del *municipi*», Coromines (article d'*El Poble Català*, 1905, O. C., 1445-47).

DERIV.: *Municipal* [fi S. XIV, Eiximenis; «ciutat *municipal*; lo qui habita en una ciutat *municipal*», Lacav.], ll. *municipalis*; «l'uniformisme en la hisenda *municipal* respon a un estat de dogmatisme primitiu», Coromines, l. c. *Municipalitat*: «segons el sentiment de la riquesa que tingués la seva població, cada *municipalitat* en faria un sistema fiscal propi i desenrotllaria una política econòmica diferent», Coromines, l. c. *Municipalitzar*; *municipalització*. *Municipalista*; *municipalisme*. *Municipalada*.

Munificència [Belv.], del ll. *munificentia* id., derivat de *munificus* 'liberal', compost de *munus* 'present, regal' amb *facere* 'fer'; d'aquest, *munific*, que restà sempre rar en català; *munificent*; *munificar*.

Remunerar [c. 1400] [BMetge, Riq., 176.5], pres del ll. *remunerari* id., derivat de *munus*, *-nēris*, 'present': «Jesuschrist és lo pare dels pobres, e si tu los fas almoyna — com te'n remunerarà bé, hoc encara en aquest món present!», S'VicentF (*Serm.* I, 120.33); «aja sperons en *remunerar*, fre en punir, fira a son enemic ab cara alegre, e son ciutadà, si-u mereix, ab trista», JoMartorell (Ag. II, 163); «nengú millor de tu no deu ésser *remunerat*», *Decam.* V, § 5, 312.9. *Remuneració* [DTo. 1647]; *remunerador* [id.]; *remuneratiu*.

Immune [1377], pres del ll. *immūnis* 'exempt de servei', 'lliure de tota cosa': «de tot en tot lo dit En Berenguer ne sia quit e *immune*», doc. ross. de 1377 (InvLC); «actualment veym - matèria alguna / en los dos extrems, - del pa y cors teu / no romandre'n res - que sia comuna: / de hon se fa juy - que resta *immune* / de corrupció, - ni augment s'i veu», Fc. Prats, a. 1487 (JMBover, *BiEscrBal.* II, 157.28.4); *immunitat* [doc. ross. de 1325, InvLC]; «qualitat dels individus que no poden ésser atacats per certes malalties», Fontserè (CiFiNat., p. 172); *immunitzar*: «fer a algú inaccessible a certes malalties», Fontserè (ib., p. 238); *immunització*.

El verb ll. *mūnīre* 'construir, fortificar', derivat de *moenia* 'muralls', és també parent itàlic, encara que no pròxim, de *munus* i en particular de *com-munis* 'comú'. D'aquí per via sàvia el verb *munir* 'proveir, fortificar' [mj S. xv: *Curial*; Lacav.], que no fou mai gaire usual en català, però sí molt més el seu derivat *municció* [1505]; DTo. 1647: «la càrrega de l'escopeta, y demés, de guerra y de boca»; «pa de *municció*, *municció* de boca, m. de guerra», Lacav. *Pa de municció* [1714]; «un pa de *municció* - entre quatre se'l partixen» els soldats, MilàF, *Romllo.*, 88.16, fets de c. 1795, recollit per Buxó (probablement a Bna.); B. de Maldà (Coll. B. V., 104). *Municioner*. *Municionar*; *municionament*. *Amunicionar*.

55 *Munific*, *munificar*, *munificència*, *munificent*, V. *municipi*

MUNIO, com s'explica en el vol. II, 88b19-28, arribà al sentit de 'multitud de persones o coses' partint de *bonio* 'remor fonda i seguida' (derivat de *BONIR*),